Národohospodárske ekonomické ukazovatele, hrubý národný produkt, hrubý domáci produkt :)

Vývoj národného hospodárstva **ovplyvňujú** ekonomické, prírodné a politické faktory. Ekonomická situácia krajiny sa prejavuje v ekonomickom raste, miere inflácie či v miere nezamestnanosti. Odzrkadľuje ju však predovšetkým **výkonnosť** národného hospodárstva, ktorú posudzujeme podľa celkového objemu produkcie. Za najdôležitejšie **národohospodárske ukazovatele** vyjadrujúce výkonnosť národného hospodárstva pokladáme hrubý a čistý domáci produkt, resp. hrubý a čistý domáci produkt na 1 obyvateľa. Do roku 1991 USA vyjadrovali výkonnosť kategóriou hrubý (čistý) národný produkt.

Hrubý národný produkt (HNP) predstavuje hodnotu finálnych výrobkov a poskytnutých služieb, ktoré vytvorili národné výrobné faktory za jeden rok. Ide o hodnotu, ktorú vytvorili výrobné faktory napríklad občanov Slovenska doma i v zahraničí.

Hrubý domáci produkt (HDP) predstavuje hodnotu vyrobených finálnych výrobkov a poskytnutých služieb, ktoré vytvorili výrobné faktory na území určitého štátu za jeden rok. Ide o hodnotu, ktorú vytvorili výrobné faktory pôsobiace napríklad na Slovensku.

Rozdiel medzi HNP a HDP spočíva v tom, ako sa započítavajú prínosy výrobných faktorov. Ak povedzme výrobný faktor slovenského občana pôsobí v ČR, jeho prínos je súčasťou českého hrubého domáceho produktu, avšak slovenského hrubého národného produktu.

Hrubý domáci produkt možno vyjadriť v bežných trhových cenách, vtedy hovoríme **o nominálnom hrubom domácom produkte**. Bežné ceny sú ceny každého sledovaného roku.

Ak hrubý domáci produkt vyjadríme v stálych cenách, hovoríme o **reálnom hrubom domácom produkte**. Stále ceny sú ceny roku, ktorý sa zvolí za základný, východiskový rok. Takto vyjadrený HDP vylúči zmeny bežných cien.

Hrubý domáci (národný) produkt zahŕňa hodnotu hrubých investícií. Kategórie **čistý domáci (národný) produkt** zahŕňajú iba hodnotu čistých investícií, preto vzťah medzi hrubým domácim (národným) a čistým domácim (národným) produktom môžeme vyjadriť takto:

ČDP = HDP - amortizácia (odpisy)

ČNP = HDP - amortizácia (odpisy)

(ako ekonomické vyjadrenie opotrebovania).

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania